

TURUPOLI NÓRA

„A VIDÉKFEJLESZTÉS HELYI ÉS EURÓPAI MÓDSZEREI”

LEADER Képzési Műhely

A Veszprém Megyei Közművelődési Intézet és a Veszprém Megyei Falugondnokok Egyesülete együttműködve a régió társintézményeivel, a Fejér Megyei Művelődési Központtal és a Komárom-Esztergom megyei Magyary Zoltán Városi és Megyei Művelődési Központtal, a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával, 2006. év májusában LEADER programra felkészítő képzési műhelyt indított, „A vidékfejlesztés helyi és európai módszerei” címmel.

A LEADER+ Program a kistelepülések és mikrotérségek fejlesztését segíti oly módon, hogy felkarolja a helyi kezdeményezéseket, hozzájárul a települések önálló arculatának kialakításához. A LEADER+ pályázati kiírására az egy térségben összefogó települések pályázhatnak, oly módon, hogy civil szervezetek, vállalkozók és önkormányzatok együttműködésével létrehoznak egy úgynevezett akciócsoportot. Az akciócsoport elkészíti a térség stratégiai fejlesztési tervét, mely tartalmazza az összes fejlesztési célt, fejleszteni kívánt szakterületet. Erre a stratégiára intézkedéseket épít. A pályázat elbírálása után eddig 90-100 millió forinthez juthatott hozzá, melyet a térségben belső pályázatok kiírásával és elbírálásával oszthatott szét az adott térség pályázói között. Ez az összeg várhatóan a következő kiírás ciklusban többszörösére fog nőni.

A LEADER+ Program intézkedéseire építhetnek egy térségben a kultúra szakemberei, a civil szervezetek, a turizmus, a vendéglátás tagjai, a helyi termékek gyártói, a kézműves és kisipari termékek előállítói, a gazdasági tevékenységet folytató szervezetek, vállalkozások. A LEADER+ Program tehát sok lehetőséget rejt magában a vidéki települések kulturális fejlesztései számára is. Fontos szempont az elbírálásnál az együttműködési készség a helyi szereplők között, hogy érdekeiket közösen érvényesíteni tudják, hálózatszerűen tevékenykedjenek a saját vidékük fejlesztése érdekében. A következő ciklusban várhatóan a különböző akciócsoportok közötti együttműködést is figyelembe fogja venni a kiíró, és előnyt fognak élvezni a minél nagyobb kört érintő pályázatok.

Az általunk szervezett Képzési Műhely során a Közép-Dunántúli Régióból érkező, különböző szakterületeken dolgozó résztvevők minden LEADER+ Programmal kapcsolatos témakörben kaptak tájékoztatást, az adott témakörök kiváló szakembereitől.

A képzéssorozat célja az volt, hogy ismereteket szerezzenek a résztvevők az EU vidékpolitikájáról, támogatási rendszeréről, a hazai helyzetről, a különböző fejlesztési területekről, a kapcsolódási pontokról, illetve a jó pályázatok mibenlétéről.

A távlati cél kistérségi műhelyek megteremtése, önálló munkájuk segítése a projektjeik megvalósítása során.

A képzésben alkalmazott formák és munkamódszerek: bemutatók, előadások, fórumok, kiscsoportos tréningek, tapasztalatcserek, kerekasztal beszélgetések váltakozó helyszíneken. Képzési célcsoport: a térségüket ágazati és szervezeti szempontból reprezentáló szakemberek, akik egy leendő akciócsoport

magját alkothatják. Képzésünkön összesen közel száz szakember vett részt a 2006. év során.

A 2006. év májusában ez első képzési fórumon Horváth Viola, a Veszprém Megyei Közművelődési Intézet igazgatója, LEADER szakértő a képzés céljáról tájékoztatta a résztvevőket. Majd az *Európai Unió vidékfejlesztési és támogatáspolitikájáról 2007-2013 között, és a LEADER+ Program által támogatott területekről* tartott előadást Tisza Gabriella, főosztályvezető, a Magyar Művelődési Intézet Regionális Programok Főosztályáról.

Ezt követően, május végén a Sümeg Térségi Marcal Forrás-vidék Fejlesztéséért akciócsoport munkájába nyertek betekintést a hallgatók, helyi tapasztalatcsere, bemutató formában. A helyszínen az alapos tájékoztatót követően a csoport bejárta a környéket, megtekinthették a helyi kézművesek, és vállalkozók fejlesztését, amelyet a LEADER+ Program segítségével valósítottak meg. A kistérségi program ismertetését Szabados Zsuzsanna, „Famulus” Sümeg Kistérségéért Egyesület elnöke végezte.

A képzés sorozat nyári szünet után októberben folytatódott, Székesfehérváron, társszervezőnkénél, a Fejér Megyei Művelődési Központban.

A Közép-Dunántúli Régió kulturális projekterveit Fábian Judit, a Veszprém Megyei Közművelődési Intézet igazgatóhelyettese ismertette.

A kultúra fejlesztésének lehetőségei a területfejlesztési dokumentumok alapján a Közép-Dunántúli Régióban (NFT, HIOP, EMEROP, Vidékfejlesztési Stratégia). Közép-Dunántúli Fejlesztési Tanács Civil Egyeztető Fóruma témában tartott előadást Mészáros Tamás, a Közép-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht. titkárságvezetője.

A civil szervezetek szerepe, lehetőségei a vidékfejlesztésben címmel adott elő Kovács György programvezető, a Fejér Megyei Civil Szervezetek Szövetségétől.

Közösségfejlesztés, mint a vidék felemelkedésének kulcsa témában került sor Bereznai Csaba közösségfejlesztő szakértő előadására.

Az előadások után tapasztalatcsere és kérdések felvetésére volt lehetősége a képzésen résztvevőknek. Sok hasznos kérdés merült fel, jól láthatóvá váltak azok a területek is, amelyekről a közművelődésben dolgozó szakembereknek hiányosak az ismeretei.

Tuskeváron folytattuk a képzést, ahol gyakorlati műhelymunka során a stratégiaalkotást, projekt és akcióterv készítést tanulták meg a résztvevők a „Kristály-völgy” Terület és Vidékfejlesztési Egyesület munkatársainak vezetésével. Majd a hallgatók megtekintették a helyi Falumúzeumot, a felújított általános- és művészeti iskolát és a nyitott fazekasműhelyt. Mindhárom megtekintett helyszín pályázati pénzből valósította meg fejlesztéseit.

TUDÁS – KREATIVITÁS – FEJLESZTÉS

A 2006. év utolsó előadásai Tatán zajlottak decemberben.

Turizmus-gazdasági versenyképesség témában Jancsik András, a veszprémi Pannon Egyetem Turisztikai Tanszékének tanszékvezetője tartott előadást.

A kulturális alapú településfejlesztésről dr. Temesvári Balázs, stratégiai és projektmenedzser, a Veszprém Városfejlesztési és Befektetési Rt. Munkatársa adott elő.

Humán erőforrás-fejlesztés a LEADER eszközeivel. A szociális gazdaság és a helyi foglalkoztatási kezdeményezések elterjesztése és megerősítése a régióban címmel Török Ágnes, az OFA-ROP Hálózat Közép-és Nyugat-Dunántúli Regionális Iroda irodavezetője tájékoztatta a hallgatókat.

Végül Településmarketing címmel Hinek Mátyás, a székesfehérvári Kodolányi János Főiskola adjunktusa tartott előadást.

Az előadásokat ez alkalommal is tapasztalatcsere, kérdések, beszélgetés követte.

Képzés sorozatunk befejező előadásaira 2007. januárjában került sor. Ennek során elsőként a Közép-Dunántúli Régió ifjúsági és civil szférájának helyzetelemzését hallhatták a megjelentek, Őcsi József, a Közép-Dunántúli Regionális Ifjúsági Szolgáltató Iroda irodavezetőjétől. Majd a Közép-Dunántúli Régió civil szférájának helyzetképét vázolta fel Oláh Miklós szociológus, A Nyilvánosságért és Civil Társadalomért Alapítvány képviselője.

Nemes Gusztáv PhD, az MTA Közgazdasági Intézet tudományos munkatársa, a Közép-Dunántúli Régió központi LEADER szakértője „A LEADER sikerének titka – avagy – Hogyan csináljuk jól?” című előadásából konkrétan a LEADER+ Programról, és annak helyes gyakorlatáról, buktatóiról kaptak tájékoztatást a résztvevők.

Ezek után pedig megtudhattuk, hogy milyen szerepet játszhatnak a kulturális intézmények és szakemberek a LEADER+ Programban, és a vidékfejlesztésben. Erről Németh Gyula, ácsi közművelődési intézményvezető és Bajcsai Miklós, nagyigmándi közművelődési intézményvezető tartott tájékoztatást, akik a gyakorlatban folytatják ezt a tevékenységet.

Az előadások után az aktuális kérdésekre választ a hallgatók, valamint a LEADER+ pályázat kiírásával kapcsolatos információkat osztották meg velük az előadók.

A képzéssel párhuzamosan, a Veszprém Megyei Közművelődési Intézet folyamatosan nyújtott információszolgáltatást és tanácsadást minden érdeklődő számára a LEADER+ Programmal kapcsolatban, ezen kívül elkészítettünk egy adatgyűjtő kérdőívet, melynek segítségével felmértük a résztvevők térségeinek jelenlegi állapotát, terveit, további lehetőségeit. A kérdőívben SWOT analízist kértünk az adott térségről, valamint a már meglévő projekt ötleteket gyűjtöttük össze, illetve információkat kértünk arra nézve, hogy milyen típusú ismeretekben vannak ott hiányosságok, milyen szakemberekre lenne szükségük a sikeres fejlődéshez.

A kérdőívek feldolgozásával és egy adatbázis elkészítésével a régióban működő Közép-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség, a Kistérségi Többcélú Társulások, helyi önkormányzatok, helyi szakemberek munkáját szeretnénk segíteni.

Február hónaptól megkezdtük a LEADER Képzési Műhely második szakaszát, mely során személyes mentorálással segítjük az érdeklődőket, szakemberek kiközvetítésével, kulturális pro-

jektek generálásával, közösségfejlesztéssel, lehetőleg kistérségenként, területenként.

Elsőként a Balatonalmádi kistérségben tartottunk kerekasztal beszélgetést az ottani civilekkel, vállalkozókkal és önkormányzatokkal. Az első mentorálás sikeres volt, hiszen a megjelent szakemberek összetétele olyan volt, amely akár egy akciócsoport megalapításához is tökéletesen megfelelő lehet majd a jövőben. A nap folyamán ismertettük a hallgatókkal a fejlesztési lehetőségeket, programokat tartalmilag, és a rendelkezésünkre álló adatok alapján a hozzájuk rendelt összegeket is. Majd egy nagyon rövid, ismétlő előadást hallhattak a LEADER+ Programról, majd a Közép-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség által összegyűjtött, Balatonalmádi kistérségből beérkezett projekt ötleteket ismertettük.

Ezután került sor a valódi kerekasztal beszélgetésre, minden résztvevő elmondhatta véleményét, ötleteit, kérdéseit. A moderátorok csupán segítettek a párbeszéd kialakulásában, de a tényleges beszélgetés a résztvevők között folyt. Elindult az a folyamat, amely a képzés célja, és a LEADER alapja, megkezdődött a párbeszéd, az együttműködés keresése a különböző szférák és települések között. A napot a megjelentek projekt ötleteinek összegyűjtésével zártuk. A feljegyzett projekt ötleteket később csoportosítottuk és véleményeztük, esetleg forráshoz társítottuk (mert nem minden ötlet volt használható, illetve nem minden ötlet kapcsolható a LEADER pályázathoz), majd eljuttattuk a résztvevőkhöz.

Mentorálási tevékenységünket tovább folytatjuk a megye területén, a következő állomás Balatonfüred, majd Litér lesz.

A mentorálás március végén lezárul, ám a munkát ezután is folytatjuk. Tanácsadással, információszolgáltatással, partnerség kialakításának segítségével, közösségfejlesztéssel – a Közép-Dunántúli Régióban, elsősorban Veszprém megyében.

A Veszprém Megyei Közművelődési Intézet azért vállalta ennek a képzési folyamatnak a megszervezését és lebonyolítását, mert úgy gondoljuk, hogy a mai Magyarországon az egyik legfontosabb terület a vidékfejlesztés. Mivel a vidék fejlesztése elsősorban összefogáson múlik, igazán hasznos szerepe lehet a közművelődési szakembereknek, közösségfejlesztéssel foglalkozóknak, hiszen az ő kezükben van az az eszköz, hogy a vidéki társadalom szereplőit elérni, mozgósítani, összefogni tudják. Övék lehet az összekötő kapocs szerepe a civil szféra, vállalkozói szféra és az önkormányzati szféra között. Fontos lenne, hogy ezt a feladatot minden közművelődéssel foglalkozó szakember a sajátjának érezze, mert a felnőttképzés mellett a vidékfejlesztés az a terület, ahova a kulturális szakemberek bekapcsolódhatnak.

